

Rol kleinste bedrijven in innovatieproces niet te verwaarlozen

Klein en innovatief

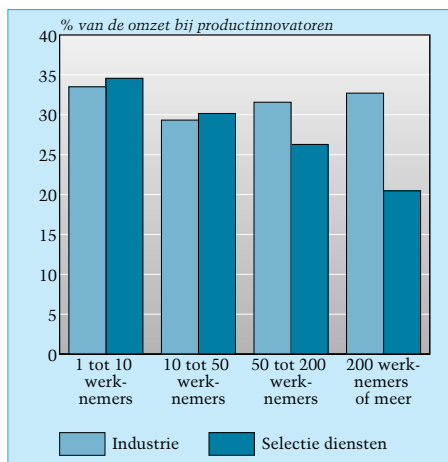
Ook kleine bedrijven moeten hun producten en hun productieprocessen van tijd tot tijd vernieuwen. Het innovatieproces bij de kleinste bedrijven verschilt evenwel van dat bij de grotere bedrijven.

In de periode 1996–1998 heeft 30 procent van de bedrijven met 1 tot 10 werknemers (technologisch) vernieuwende activiteiten ontplooid. Voor de grote bedrijven (10 werknemers of meer) is dit percentage innoverende bedrijven 40. Een verklaring voor dit verschil is dat grote bedrijven vaak over een scala van producten en processen beschikken. Ook als slechts één product of proces wordt vernieuwd, wordt zo'n bedrijf als innovator gedefinieerd.

Rangorde

De innovatiegraad in de kleinere (1 tot 10 werknemers) bedrijven ligt over de hele linie fors lager dan in de grotere bedrijven (10 werknemers of meer). De rangorde van bedrijfstakken die innoveren verschilt daarentegen niet voor de kleinere en grotere bedrijven. In de selectie van bedrijven uit de dienstensector is de rangorde in innovatiegraad van de bedrijfstakken zelfs volkomen gelijk. De sector industrie heeft de hoogste innovatiegraad, zowel voor de kleinere bedrijven (34 procent) als voor de grotere (60 procent).

Omzet met geïnnoveerde producten, naar bedrijfsgrootte, 1998

Binnen de industrie zijn de chemische eindproductenindustrie en de aardolie-industrie het meest innovatief, ongeacht de omvang van de bedrijven. De bedrijfsklassen die bij de kleinste bedrijven bovengemiddeld innovatief zijn, scoren ook bij de grotere bedrijven bovengemiddeld.

Nieuwe producten

Nieuwe producten of diensten en nieuwe productieprocessen vormen de tastbare uitkomst van het innovatieproces.

Het merendeel van de gerealiseerde innovaties betreft vernieuwde producten. Dit geldt zeker voor de selectie diensten waar het aantal bedrijven met productinnovaties circa 2,5 maal zo groot is als het aantal bedrijven met procesinnovaties. Van de 5,2 duizend kleine bedrijven in de industrie die een productinnovatie hebben doorgevoerd zegt 31 procent dat deze producten ook nieuw waren voor de afzetmarkt. Voor deze bedrijven is het percentage van de omzet dat hiermee gemoeid is (24 procent) erg hoog in vergelijking tot de grote bedrijven.

Innovatie-enquête

In de *Innovatie-enquête* 1996–1998 is aan de kleinste bedrijven uit de industrie en aan een selectie van de meest innovatieve bedrijfsklassen uit de dienstensector gevraagd naar verschillende aspecten van het innovatieproces. Het gaat onder andere om de innovatiegraad en het omzetaandeel van nieuwe producten. De innovatiegraad is gedefinieerd als het percentage bedrijven dat (technologisch) vernieuwende activiteiten heeft ontplooid ten opzichte van alle bedrijven uit de populatie. Het omzetaandeel van nieuwe producten in een bedrijf is gedefinieerd als de omzet van zulke producten in 1998, uitgedrukt als percentage van de totale omzet in dat jaar.

Doe-het-zelf

Nieuwe producten worden in de industrie overwegend in eigen beheer vervaardigd (64 procent). Het door derden laten ontwikkelen van productinnovaties komt in de industrie nog wel regelmatig voor bij juist de innoverende kleine bedrijven (30 procent), voor grotere bedrijven is dit tamelijk uitzonderlijk (gemiddeld 15 procent). Procesinnovaties worden zelfs bij ruim 50 procent van de innovatoren met 1 tot 10 werknemers door derden uitgevoerd.

Luuk Klomp en Gerhard Meinen

Industriële bedrijven met vernieuwende activiteiten, 1996/1998

